

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 89/20
Люксембург, 9 юли 2020 г.

Решение по дело C-81/19
NG и OH/SC Banca Transilvania SA

Договорна клауза, която не е била договорена, но отразява правило, което според националните правни норми при отсъствие на други уговорки в това отношение се прилага между страните, не попада в обхвата на правото на Съюза относно неравноправните клаузи в потребителските договори

През 2006 г. NG и OH сключват договор за кредит с Banca Transilvania, по силата на който банката им предоставя в заем сумата от 90 000 RON (румънски леи) (около 18 930 EUR). През 2008 г. те сключват друг договор за кредит в швейцарски франкове за рефинансиране на първоначалния договор.

Поради значителното обезценяване на румънската лея, през следващите години сумата за погасяване почти се удвоява.

На 23 март 2017 г. NG и OH сезират Tribunalul Specializat Cluj (Специализиран съд Клуж, Румъния) с искане по-специално да се установи неравноправният характер на част от договора за рефинансиране, според която плащането трябва да се извърши във валутата, в която е изразено, но същевременно предвижда, че кредитополучателите могат да поискат от банката кредитът да бъде изразен в друга валута, без обаче тя да е задължена да уважи това искане. Освен това се уточнява, че кредитополучателя упълномощава банката при погасяване на задълженията за плащане с настъпил падеж да използва собствения си обменен курс.

NG и OH твърдят също, че Banca Transilvania не е изпълнила задължението си за предоставяне на информация, тъй като при преговорите и сключването на договора не ги е предупредила относно риска, свързан с преизчисляването на първоначалния договор в чуждестранна валута. Освен това според тях клаузата за погасяване в чуждестранна валута създавала неравнопоставеност в техен ущърб, тъй като само те понасяли валутния риск.

В този контекст Curtea de Apel Cluj (Апелативен съд Клуж, Румъния) пита Съда, първо, дали директивата относно неравноправните клаузи в потребителските договори¹ се прилага за договорна клауза, която не е била индивидуално договорена, но отразява правило, което според националните правни норми при отсъствие на други уговорки в това отношение се прилага между договарящите страни. Второ, посочената юрисдикция пита Съда какви са последиците, които националният съд трябва евентуално да изведе от констатирана неравноправност на клауза относно валутния риск.

С днешното си решение Съдът припомня най-напред, че тази директива не се прилага, ако са изпълнени две условия: от една страна, договорната клауза трябва да отразява законова или подзаконова разпоредба, и от друга страна, тази разпоредба трябва да е задължителна. Изключването се обосновава с факта, че по принцип може с основание да се предполага, че националният законодател е постигнал баланс между всички права и задължения на страните по някои договори.

¹ Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 5 април 1993 година относно неравноправните клаузи в потребителските договори (ОВ L 95, 1993 г., стр. 29; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 2, стр. 273).

За да се установи дали условията за изключване са изпълнени, Съдът припомня, че националният съд трябва да провери дали съответната договорна клауза отразява разпоредби от националното право, които се прилагат задължително в отношенията между договарящите страни независимо от волята им, или разпоредби, които са диспозитивни по характер и съответно са приложими по подразбиране, тоест когато в това отношение между страните не е уговорено друго.

Във връзка с първото условие, при положение че според запитващата юрисдикция клаузата от общите условия, чиято неравноправност твърдят жалбоподателите в главното производство, отразява диспозитивна по естеството си националноправна разпоредба, тя попада в изключението по член 1, параграф 2 от Директива 93/13.

Във връзка с второто условие Съдът отбелязва, че изразът „задължителни законови или подзаконови разпоредби“ също включва правила, които според националния закон при отсъствие на други уговорки се прилагат между договарящи се страни. От тази гледна точка следователно посочената разпоредба не провежда никакво разграничение между разпоредбите, прилагани независимо от волята на договарящите страни, и диспозитивните разпоредби.

В това отношение, от една страна, обстоятелството, че има възможност за дерогиране на диспозитивна националноправна разпоредба, е ирелевантно за целите на проверката дали определена договорна клауза, отразяваща подобна разпоредба, е изключена. От друга страна, обстоятелството, че договорна клауза, отразяваща някоя от разпоредбите, посочени в разглежданата директива, не е била индивидуално договорена, е без значение за нейното изключване от приложното поле на тази директива.

Съдът стига до извода, че **Директивата относно неравноправните клаузи в потребителските договори не се прилага за договорна клауза, която не е била индивидуално договорена, но отразява правило, което според националните правни норми при отсъствие на други уговорки в това отношение се прилага между договарящите страни.**

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293.